

Priredio: Davor Šmuljić, pomoćnik predsjednika SMH-IS

Predmet: Izbor povjerenika radnika
za zaštitu na radu.

U zadnje vrijeme često se postavlja pitanje izbora povjerenika radnika za zaštitu na radu s obzirom da je novi Zakon o zaštiti na radu drugačije regulirao navedeno pitanje nego do tada važeći Zakon o zaštiti na radu.

Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu novi Zakonu o zaštiti na radu (N.N. 71 / 14 – stupio na snagu 19. lipnja. 2014.g.) u članku 70 regulira na slijedeći način:

Članak 70.

- (1) Kod poslodavca radnici između sebe mogu birati povjerenika radnika za zaštitu na radu.*
- (2) Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava do uključivo 20 radnika provodi se na skupu radnika, kojega saziva poslodavac u skladu s općim propisima o radu, neposrednim i javnim izjašnjavanjem prisutnih radnika.*
- (3) Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava više od 20 radnika provodi se u skladu s odredbama općeg propisa o radu kojim su uređena pitanja izbora radničkog vijeća.*
- (4) Ako je prema propisanim kriterijima kod poslodavca izabrano više povjerenika, oni između sebe biraju svoga koordinatora.*

Citiranim člankom ukinuta je mogućnost imenovanja povjerenika radnika za zaštitu na radu, ukoliko je to bilo predviđeno kolektivnim ugovorom, koju je odredbu sadržavao članak 69. st. 3 i st. 4. Zakona o zaštiti na radu (N.N.114/03 – pročišćeni tekst)

Vezano uz navedeno postavilo se pitanje valjanosti izbora povjerenika radnika za zaštitu na radu ukoliko je isto provedeno po propisima koji su važili prije donošenja novoga Zakona o zaštiti na radu tj. konkretnom tijekom mjeseca ožujka/travnja ove godine.

Novi Zakona o zaštiti na radu u prelaznim i završnim odredbama sadrži slijedeću odredbu.

Člankom 101. st. 7.

(7) Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu, poslodavac je obvezan provesti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a do izbora povjerenika radnika za zaštitu na radu u skladu s ovim Zakonom, funkciju povjerenika za zaštitu na radu će obnašati povjerenik koji je izabran ili imenovan na temelju Zakona o zaštiti na radu (N.N. br: 59/96.,114/03.,100/04.,86/08.,116/08.,75/09. 143/12.

Citirani članak izazvao je niz dvojbi i nejasnoća vezano uz praktičnu primjenu. Tako je nejasno što to znači da je „poslodavac obvezan provesti izbore“ te u skladu sa kojim propisima će se provesti navedeni izbori.

Novi Zakon o zaštiti na radu stupio je na snagu 19. lipnja. 2014.g. te je poslodavac obvezan provesti navedene izboru u roku od 60 dana tj. do 19. kolovoza. 2014.g. do kojega

roka će funkciju povjerenika radnika za zaštitu na radu obnašati povjerenici izabrani u ožujku/travnju o.g. tj u skladu sa tada važećim Zakonom o zaštiti na radu koji je omogućavao imenovanje povjerenika za zaštitu na radu od strane Sindikata u koliko je to bilo predviđeno kolektivnim ugovorom.

Uviđajući probleme vezane uz praktičnu primjenu odredbi novoga Zakona o zaštiti na radu koji se odnose na funkcioniranje povjerenika radnika za zaštitu na radu SSSH-a je uputio dopis Ministarstvu rada i mirovinskog sustava za tumačenjem odredbe čl. 101 st. 7. Zakona o zaštiti na radu.

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava očitovalo se mišljenjem klasa: 115-01/14-01/62; urbroj: 524-03-02-01/1-14-2 od 7. srpnja. 2014.g. koje zbog značaj pitanja koje obrađuje prenosimo u cijelosti:

„Uzimajući u obzir odredbe Zakona o zaštiti na radu (N.N. br. 71/2014 – u daljnjem tekstu Zakon) jasno je da je izbor povjerenika radnika pravo radnika.

Prema odredbi članka 70.st.2. Zakona, izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavaca koji zapošljava do uključivo 20 radnika se provodi na skupu radnika, kojega saziva poslodavac u skladu s općim propisima o radu, neposrednim i javnim izjašnjavanjem prisutnih radnika. Mišljenja smo da će poslodavac koji zapošljava do uključivo 20 radnika ispuniti obveze propisane odredbama članka 101.st.7. Zakona, ako u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona sazove skup radnika na kojemu će radnici moći izabrati povjerenika radnika za zaštitu na radu, a poslodavci koji zapošljavaju više od 20 radnika će ispuniti obveze propisane odredbama članka 101.st.7. Zakona, ako radnicima pripreme sve podatke i omoguće provedbu izbora povjerenika sukladno općem propisu o radu.

Ako poslodavac ne sazove skup radnika u propisanom roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona za takvo postupanje nisu predviđene sankcije.

Budući da poslodavac nema obvezu provođenja izbora i izbor povjerenika je pravo radnika, mišljenja smo da poslodavac ne može onemogućiti izbore ako se radnici kvalitetno organiziraju radi izbora povjerenika radnika za zaštitu na radu. Tako npr. kod poslodavca kod kojeg nije utemeljeno radničko vijeće, radnici mogu utemeljiti sindikat koji će preuzeti funkciju radničkog vijeća, a u slučaju da poslodavac koji zapošljava do uključivo 20 radnika ne sazove skup radnika mišljenja smo da radnici mogu sami organizirati skup na kojemu će neposrednim i javnim izjašnjavanjem izabrati povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Napominjemo da prema odredbi članka 101.stavka 7. Zakona, svim povjerenicima prestaje mandat u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.“

S obzirom da su Sindikati sklapajući kolektivne ugovore sa poslodavcima (sukladno važećim propisima tj. Zakonom o radu i Zakonom o zaštiti na radu u vrijeme sklapanja) ugovorili za radnike povoljnija rješenja vezano uz izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu postavlja se pitanje da li stupanjem na snagu novog Zakona o zaštiti na radu, takve ugovorne odredbe kolektivnog ugovora treba redefinirati, odnosno da li stranke kolektivnog ugovora imaju pravo i slobodu i nadalje ugovarati imenovanje povjerenika radnika za zaštitu na radu temeljem odredbi čl. 15 i čl.71.st.3. Zakona o zaštiti na radu.

U navedenom pravcu SSSH-a je zatražio dodatno mišljenje Ministarstva.

Pom. predsjednika

Davor Šmuljić